
OBSAH

PŘEDMLUVA K ČESKÉMU VYDÁNÍ

ÚVOD / PORUŠENÁ ROVNOVÁHA MODERNÍHO SVĚTA	11
POZNÁMKY K ŠESTÉMU VYDÁNÍ	21
 <u>VČERA</u>	25
 1/ VLIV ČLOVĚKA NA PŘÍRODU PŘED VZNIKEM PRŮMYSLU	27
LOVEC A RYBÁŘ	29
PASTEVEC	31
ROLNÍK	33
 2/ ČLOVĚK NIČÍ PŘÍRODU	39
EVROPA	41
SEVERNÍ AMERIKA	47
ANTILY	59
JIŽNÍ AMERIKA	62
ASIE A MALAJSIE	66
OCEÁNIE	71
AUSTRÁLIE	79
AFRIKA	82
MADAGASKAR A SOUSEDNÍ OSTROVY	88

ANTARKTICKÉ OSTROVY	92
MOŘE	92
<hr/>	
3/ ČLOVĚK POMÁHÁ PŘÍRODĚ	99
SEVERNÍ AMERIKA	103
JIŽNÍ AMERIKA	106
EVROPA	107
AFRIKÁ NA JIH OD SAHARY	112
ASIE	117
AUSTRÁLIE A OKOLNÍ ÚZEMÍ	118
MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	119
<hr/>	
DNEŠ	125
<hr/>	
ÚVOD	127
<hr/>	
4/ POPULAČNÍ EXPLOZE 20. STOLETÍ	129
ČLOVĚK PŘED POČÁTKEM NOVOVĚKU	131
ČLOVĚK OD POČÁTKU NOVOVĚKU	133
PŘEDPOKLÁDANÝ RŮST POČTU OBYVATEL V PŘÍSTÍCH DESETI- LETÍCH	139
LIDSTVO A ZÁSOBY POTRAVIN	140
ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ NÁSLEDKY LIDSKÉHO MNOŽENÍ	145
<hr/>	
5/ ŽELEZEM A OHNĚM, ČILI JAK ČLOVĚK NIČÍ ZEMI	149
EROZE PŘIROZENÁ A ZRYCHLENÁ	149
DRUHY ZRYCHLENÉ EROZE	152
ODLESŇOVÁNÍ	159
POŽÁRY BUŠE	166
NADMĚRNÁ PASTVA	173
Příznaky nadměrné pastvy	175
Několik příkladů nadměrné pastvy	178
ŠPATNÉ ZEMĚDĚLSKÉ METODY	181
Budoucnost zemědělství	190
EROZE A VODNÍ REŽIM	192
Postupné vysoušení	193
Poruchy ve vodním režimu řek	194
Zrychlená sedimentace	196
NIČENÍ ZVODNĚLÝCH POZEMKŮ	199
Důvody vědecké	200
Důvody hospodářské	202
PŘEMŮZE EROZE ČLOVĚKA?	207
<hr/>	
6/ POHROMY A ZHOUBNÉ LÉKY	213
HLAVNÍ POUŽÍVANÉ INSEKTICIDY	217

NADMĚRNÉ POUŽÍVÁNÍ INSEKTICIDŮ A JEHO NEBLAHÉ NÁSLEDKY	219
Jedovatost pro živočichy	219
Jedovatost pro rostliny	223
Působení na půdu	223
Dlouhodobé účinky	224
Zlomy v biologické rovnováze	226
ODOLNOST HMYZU VŮCÍ INSEKTICIDŮM	228
CHEMICKÝ BOJ PROTI NEŽÁDOUCÍM ROSTLINÁM	229
ROZUMNÉ POUŽÍVÁNÍ CHEMICKÝCH PROSTŘEDKŮ	231

7/ ODPADY TECHNICKÉ CIVILIZACE ZAMOŘUJÍ PLANETU	241
---	-----

ZNEČIŠTOVÁNÍ SLADKÝCH VOD	243
ZNEČIŠTOVÁNÍ MORÍ	250
ZNEČIŠTOVÁNÍ ATMOSFÉRY	257
ZVRATY V ROVNOVÁZE ATMOSFÉRY	264
RADIOAKTIVNÍ ZNEČIŠTOVÁNÍ	266

8/ ČLOVĚK, TVŮRCE UMĚLÝCH BIOLOGICKÝCH SPOLEČENSTEV	273
---	-----

PŘEVÁŽENÍ A AKLIMATIZACE ROSTLIN	275
ŠKODLIVÝ MĚKKÝŠ ACHATINA	281
RYBY A OSTATNÍ VODNÍ ZVÍŘENA	284
PŘEVÁŽENÍ A AKLIMATIZACE HMYZU	289
ŠPÁČEK A JINÍ OKŘÍDLENÍ VETŘELCI	294
KRÁLÍK OBSAZUJE KONTINENTY	296
SAVCI, SPOJENCI NEBO SPOLUVINÍCI ČLOVĚKA	301
DOVEZENÁ ZVÍŘATA NIČÍ NOVÝ ZÉLAND	308

9/ VYKORIŠŤOVÁNÍ, NEBO ROZUMNÉ VYUŽÍVÁNÍ MOŘSKÝCH ZDROJŮ	315
--	-----

LOV PLATÝSA OBECNÉHO	322
PROBLÉM SARDINKY	325
PROBLÉM JEDNÉ TRESKY	327
PROBLÉM SLEDĚ	328
RYBOLOV V SEVERNÍM MOŘI	329
OPATŘENÍ PROTI NADMĚRNÉMU RYBOLOVU	331
LOV VELRYB A JEHO RÍZENÍ	335
PROBLÉM KORÝŠŮ	338
PROBLÉM MĚKKÝŠŮ	339
MOŘSKÉ ŽELVY	343
NEBEZPEČÍ SPORTOVNÍHO A PODMOŘSKÉHO RYBOLOVU	344
MOŘSKÉ ZDROJE V BUDOUCNOSTI	346

10/ ČLOVĚK V PŘÍRODĚ	349
----------------------	-----

I. VELKÁ NEBEZPEČÍ HROZÍCÍ ČLOVĚKU A PŘÍRODĚ V MODERNÍM SVĚTĚ	351
---	-----

Populační exploze	351
Plýtvání půdou	354
II. ROZUMNÉ VYUŽÍVÁNÍ PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ	
Úvod	358
Úplná ochrana původních stanovišť	359
Rozumné hospodaření v kulturní krajině	362
Rozumné využívání okrajových zón	363
Účelné využívání velkých suchozemských savců a ptáků	366
<i>Důvody pro hospodaření s velkými zvířaty</i>	366
<i>Hospodaření s velkými zvířaty v mírných pásech</i>	371
<i>Hospodaření s velkými afričkými zvířaty</i>	374
Účelné využívání mořských savců a ptáků	379
<i>Ploutvonožci</i>	379
<i>Ptáci a guano</i>	381
Příroda a turistika	383
Přežití ohrožených druhů v zajetí	389
<i>Chov v zajetí</i>	389
<i>Přemístování obrozených druhů mimo jejich původní stanoviště</i>	395
III. SMÍR ČLOVĚKA S PŘÍRODOU	396
ZÁVĚR	401
REJSTŘÍK	405
OBSAH	415